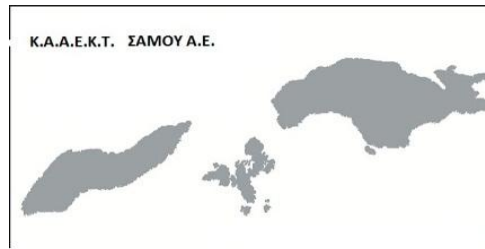

ΚΑΑΕΚΤ ΣΑΜΟΥ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

ΕΠΑΛΘ 2014-2020 – Προτεραιότητα 4:

«Αύξηση της απασχόλησης και της εδαφικής συνοχής»

ΤΑΠΤοΚ – CLLD με τίτλο

«ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ
ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ Ν. ΣΑΜΟΥ»

ΣΑΜΟΣ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2020

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

Περιεχόμενα

1. ΕΠΑΛΘ 2014-2020 – Προτεραιότητα 4: «Αύξηση της απασχόλησης και της εδαφικής συνοχής» - ΤΑΠΤοΚ - CLLD 3.	
2. Το Τοπικό Πρόγραμμα CLLD / LEADER Αλιείας Ν. ΣΑΜΟΥ	3
3. Δημόσιες επενδύσεις για την αειφόρο ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών	9
4. Γενικοί και ειδικοί όροι επιλεξιμότητας	10
5. Εύλογο κόστος	11
6. Απαιτούμενα δικαιολογητικά.....	12
7. Διαδικασία αξιολόγησης αιτήσεων χρηματοδότησης	17
8. Διευκρινήσεις για την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης στην πράξη.....	18

Το **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας 2014 – 2020** (ΕΠΑΛΘ 2014 – 2020), αξιοποιώντας τους πόρους του **Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας** (ΕΤΘΑ) και στο πλαίσιο της Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης, στοχεύει στη βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών αλιείας και υδατοκαλλιέργειας. Ένα μέσο επίτευξης του στόχου αυτού, είναι η υλοποίηση **ολοκληρωμένων πολυταμειακών στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης** υπό την ευθύνη **τοπικών φορέων**, (Άρθρο 32 του Καν. ΕΕ 1303/2013) σε συνέργεια με άλλα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ), οι οποίες κυμαίνονται από επικεντρωμένες στην αλιεία έως και ευρύτερες στρατηγικές που απευθύνονται στη διαφοροποίηση των αλιευτικών περιοχών.

Προβλέπεται να υλοποιηθούν παρεμβάσεις που ομαδοποιούνται υπό τους ακόλουθους **αναπτυξιακούς στόχους**:

- Ενίσχυση της προστιθέμενης αξίας της ελκυστικότητας και της διαφοροποίησης των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών –διασύνδεση των κλάδων της οικονομίας –πολυαπασχόληση στον πρωτογενή τομέα .
- Η βελτίωση της ποιότητας ζωής των υποδομών & των κοινωνικών υπηρεσιών στην ύπαιθρο- ισότητα ευκαιριών και ισόρροπη ανάπτυξη .
- Ορθολογική & αειφόρος διαχείριση των πόρων προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και τουριστική ανάπτυξη.
- Εισαγωγή καινοτομιών και πρότυπων πιλοτικών σχεδίων η προώθηση της συνεργασίας και εξωστρέφειας των επιχειρήσεων.

Στο πλαίσιο υλοποίησης των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης, με την εφαρμογή της **Τοπικής Ανάπτυξης με την Πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ - CLLD)**, το ΕΤΘΑ δύναται να χρηματοδοτήσει Δημόσιες επενδύσεις για την αειφόρο ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών.

Δύναται να υποβληθούν προτάσεις/δράσεις οι οποίες συμβάλλουν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, συμπεριλαμβανομένης της αξιοποίησης των περιβαλλοντικών πλεονεκτημάτων της περιοχής και της προώθησης της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Το ΕΤΘΑ, ενδεικτικά, δύναται να χρηματοδοτήσει:

Θαλάσσια πάρκα. Διευκόλυνση δραστηριοτήτων κατάδυσης και παρατήρησης θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Προβλήτες.

Σήμανση αξιοθέατων & μνημείων , θέσεις θέας.

Βελτίωση & αναβάθμιση αλιευτικών λιμένων τόπος εκφόρτωσης και καταφυγίων (φωτισμός , σηματοδότηση, συστήματα ανέλκυσης / καθέλκυσης σκαφών ,χώροι υγιεινής & διοίκησης, παροχές πόσιμου νερού ,ασφάλεια σκαφών, αντιμετώπιση προσάμμωσης κλπ) και βελτίωσης πρόσβασης σε αυτά (δρόμοι).

-Κοινοφελή – πολιτιστικά κτίρια (ωδεία ,βιβλιοθήκες πολιτιστικά κέντρα, θέατρο κινηματογράφος). Παιδική χαρά

1. Το Τοπικό Πρόγραμμα CLLD / LEADER Αλιείας Σάμου

1.1. Θεματικές κατευθύνσεις και στόχοι του Τοπικού Προγράμματος

Το Τοπικό Πρόγραμμα (Τ.Π.) CLLD / LEADER Αλιείας Νομού Σάμου υλοποιείται σε όλο τον Νομό Σάμου και Φούρνων Κορσεών, όπως αυτές παρουσιάζονται στην ενότητα 2.2.

Για την εφαρμογή της στρατηγικής του Τ.Π. CLLD / LEADER Αλιείας Νομού Σάμου και ιδιαίτερα του Μέτρου 4.2 του ΕΠΑΛΘ «Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών κοινοτήτων (CLLD / ΤΑΠΤΟΚ)», η **Εταιρεία ΚΑΑΕΚΤ ΣΑΜΟΥ** έχει οριστεί ως **Ενδιάμεσος Φορέας (ΕΦ)** σύμφωνα με την υπ'αρ: (ΦΕΚ 3507/2018) απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Με βάση τις ανάγκες, τη δυναμική, τις δυνατότητες και τις προοπτικές της περιοχής παρέμβασης η στρατηγική του τοπικού προγράμματος βασίζεται σε μια βασική θεματική κατεύθυνση και εξειδικεύεται σε δύο δευτερεύουσες.

Η βασική θεματική κατεύθυνση της στρατηγικής, όσο και οι δευτερεύουσες κατευθύνσεις του συνολικού Τοπικού Προγράμματος εξυπηρετούνται από το μέρος του σχεδιασμού που αφορά το ΕΤΘΑ.

Πιο συγκεκριμένα, διατηρείται ως βασική θεματική κατεύθυνση που αφορά το ΕΤΘΑ, η βασική θεματική κατεύθυνση του προγράμματος «**Διασύνδεση των τομέων & οικονομικών παραγόντων**». Η κατεύθυνση αυτή εμφανίζει τη μεγαλύτερη

χρηματοδοτική βαρύτητα και στο μέρος του τοπικού προγράμματος που αφορά το ΕΤΘΑ, ενώ επιπρόσθετα παρουσιάζει αλληλεπιδράσεις και συμπληρωματικότητα με τις δυο επιπλέον δευτερεύουσες θεματικές κατευθύνσεις της τοπικής ανάπτυξης:

1. Διατήρηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας.
2. Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού.
3. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού & αλιευτικού τομέα.
4. Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος.

Οι παραπάνω θεματικές κατευθύνσεις εξειδικεύονται στους παρακάτω Γενικούς Στόχους:

1. Ενίσχυση της προστιθέμενης αξίας της ελκυστικότητας και της διαφοροποίησης των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών – διασύνδεση των κλάδων της οικονομίας – πολυαπασχόληση στον πρωτογενή τομέα
2. Ορθολογική & αειφόρος διαχείριση των πόρων προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς & τουριστική ανάπτυξη
3. Βελτίωση της ποιότητας ζωής των υποδομών & των κοινωνικών υπηρεσιών στην ύπαιθρο ισότητα ευκαιριών & ισόρροπη ανάπτυξη .
4. Η εισαγωγή καινοτομιών και πρότυπων πιλοτικών σχεδίων , η προώθηση της συνεργασίας & εξωστρέφειας των επιχειρήσεων.

Κάθε ένας από τους παραπάνω Γενικούς Στόχους εξειδικεύεται περαιτέρω σε συγκεκριμένους και μετρήσιμους Ειδικούς Στόχους Ανάπτυξης της περιοχής παρέμβασης, ως εξής:

ΓΣ1. Ενίσχυση της προστιθέμενης αξίας, της ελκυστικότητας και της διαφοροποίησης των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών – διασύνδεση των κλάδων της οικονομίας – πολυαπασχόληση στον πρωτογενή τομέα

- Προώθηση των τοπικών προϊόντων & υπηρεσιών.
- Δημιουργία προϋποθέσεων διαφοροποίησης και ενίσχυση του εισοδήματος του τοπικού πληθυσμού στην περιοχή παρέμβασης.
- Ανάδειξη της ταυτότητας και αναβάθμιση της ποιότητας των τοπικών αγροτικών και αλιευτικών προϊόντων.
- Αναδιοργάνωση και προσαρμογή των τοπικών επιχειρήσεων στο οικονομικό περιβάλλον.

ΓΣ2. Ορθολογική & αειφόρος διαχείριση των πόρων προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς & τουριστική ανάπτυξη

- Προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Ανάδειξη των ιδιαίτερων στοιχείων του τοπικού οικιστικού – δομημένου περιβάλλοντος.
- Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος – αειφόρος διαχείριση και αξιοποίηση των φυσικών πόρων (μόνο για τις ζώνες αλιείας).
- Βελτίωση της εικόνας και ενίσχυση της ταυτότητας της περιοχής παρέμβασης.

ΓΣ3. Βελτίωση της ποιότητας ζωής των υποδομών & των κοινωνικών υπηρεσιών στην ύπαιθρο - ισότητα ευκαιριών & ισόρροπη ανάπτυξη .

- Δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών υπηρεσιών για τον πληθυσμό της περιοχής στον τομέα του πολιτισμού και της αναψυχής.
- Δημιουργία και βελτίωση των κοινωνικών υποδομών και εμπλουτισμός των κοινωνικών υπηρεσιών, προς όφελος κατοίκων και επισκεπτών.
- Αισθητική και περιβαλλοντική αναβάθμιση των οικισμών και βελτίωση της λειτουργικότητάς τους.

ΓΣ4. Η εισαγωγή καινοτομιών και πρότυπων πιλοτικών σχεδίων, η προώθηση της συνεργασίας και εξωστρέφειας των επιχειρήσεων.

- Δικτύωση – Προώθηση συλλογικών, τομεακών και δια τομεακών δράσεων μέσα από την ανάπτυξη δικτύων συνεργασίας.
- Δημιουργία – Ενδυνάμωση Συλλογικών Σχημάτων Αναπτυξιακής Πολιτικής.
- Αφύπνιση και Ενδυνάμωση του τοπικού πληθυσμού, των επιχειρηματιών και των τοπικών αναπτυξιακών φορέων μέσω της εναργής συμμετοχής τους στην τοπική ανάπτυξη.
- Αξιοποίηση καλών πρακτικών.

Το Τ.Π. CLLD / LEADER Αλιείας Ν. Σάμου περιλαμβάνει δράσεις που θα συμβάλουν στην επίτευξη των παραπάνω στόχων και στην βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής παρέμβασης.

2.2. Περιοχή παρέμβασης

Η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π. CLLD / LEADER Αλιείας Ν. ουσιαστικά περιλαμβάνει όλο τον Ν. Σάμου και τους Φούρνους.

Αναλυτικά η περιοχή παρέμβασης έχει ως εξής:

ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ								
Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος	Δημοτική Ενότητα	Τοπική / Δημοτική Κοινότητα	Χαρακτηρισμός περιοχής σύμφωνα με την οδηγία ΕΟΚ 75/268	LEADER ΠΑΑ 2014-2020		LEADER ΕΠΑΛΟ 2014-2020	
					Έκταση (km ²)	Μόνιμος Πληθυσμός (στοιχεία 2011)	Έκταση (km ²)	Μόνιμος Πληθυσμός (στοιχεία 2011)
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΚΑΡΙΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΙΚΑΡΙΑΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΟΥ ΚΗΡΥΚΟΥ	Δημοτική Κοινότητα Αγίου Κηρύκου	Νησιωτική	34,094	2.955	34,094	2.955
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Περδικίου	Νησιωτική	27,362	334	27,362	334
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Χρυσσοτόμου	Νησιωτική	13,911	222	13,911	222
-	-	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΥΔΗΛΟΥ	Τοπική Κοινότητα Ευδήλου	Νησιωτική	8,332	768	8,332	768
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Αρεθούσης	Νησιωτική	9,617	178	9,617	178
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Δάφνης	Νησιωτική	19,769	516	19,769	516

-	-	-	Τοπική Κοινότητα Καραβοστάμου	Νησιωτική	8,466	499	8,466	499
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Μαγγανίτου	Νησιωτική	14,636	180	14,636	180
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Φραντάτου	Νησιωτική	17,605	608	17,605	608
-	-	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΡΑΧΩΝ	Δημοτική Κοινότητα Ραχών	Νησιωτική	43,93	1.125	43,93	1.125
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Αγίου Πολυκάρπου	Νησιωτική	20,107	757	20,107	757
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Καρκιναγρίου	Νησιωτική	36,859	281	36,859	281
-	ΔΗΜΟΣ ΦΟΥΡΝΩΝ ΚΟΡΣΕΩΝ	-	-	Νησιωτική	45,879	1.459	45,879	1.459
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΑΜΟΥ	ΔΗΜΟΣ ΣΑΜΟΥ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΒΑΘΕΟΣ	Δημοτική Κοινότητα Σαμίων	Νησιωτική	9,63	6.251	9,63	6.251
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Αγίου Κωνσταντίνου	Νησιωτική	1,286	369	1,286	369
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Αμπέλου	Νησιωτική	12,214	309	12,214	309
-	-	-	Δημοτική Κοινότητα Βαθέος	Νησιωτική	44,386	3.147	44,386	3.147
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Βουρλιωτών	Νησιωτική	18,548	501	18,548	501
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Κοκκαρίου	Νησιωτική	11,94	1.060	11,94	1.060
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Μανολατών	Νησιωτική	5,645	131	5,645	131
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Παλαιοκάστρου	Νησιωτική	20,677	707	20,677	707
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Σταυρινήδων	Νησιωτική	2,595	42	2,595	42
-	-	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΡΛΟΒΑΣΙΩΝ	Δημοτική Κοινότητα Καρλοβασίων	Νησιωτική	21,328	6.869	21,328	6.869
-	-	-	Τοπική Κοινότητα	Νησιωτική	2,957	123	2,957	123

			Αγίων Θεοδώρων					
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Δρακαίων	Νησιωτική	10,169	112	10,169	112
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Καστανέας	Νησιωτική	6,126	164	6,126	164
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Κονταιίκων	Νησιωτική	6,908	350	6,908	350
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Κοντακαϊκών	Νησιωτική	8,327	962	8,327	962
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Κοσμοδαίων	Νησιωτική	13,293	91	13,293	91
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Λέκας	Νησιωτική	5,809	419	5,809	419
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Πλατάνου	Νησιωτική	11,619	396	11,619	396
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Υδρούσσης	Νησιωτική	14,083	369	14,083	369
-	-	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΥ	Δημοτική Κοινότητα Μαραθοκάμπου	Νησιωτική	47,903	1.900	47,903	1.900
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Καλλιθέας	Νησιωτική	17,535	136	17,535	136
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Κουμαιίκων	Νησιωτική	8,774	376	8,774	376
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Νεοχωρίου	Νησιωτική	6,476	62	6,476	62
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Σκουραιίκων	Νησιωτική	6,195	135	6,195	135
-	-	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΥ	Δημοτική Κοινότητα Πυθαγορείου	Νησιωτική	5,385	1.500	5,385	1.500
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Κουμαραδαίων	Νησιωτική	8,856	130	8,856	130
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Μαυρατζαίων	Νησιωτική	7,865	301	7,865	301
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Μεσογείου	Νησιωτική	14,356	109	14,356	109
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Μύλων	Νησιωτική	10,591	248	10,591	248

-	-	-	Δημοτική Κοινότητα Μυτιληνιών	Νησιωτική	35,094	2.107	35,094	2.107
-	-	-	Δημοτική Κοινότητα Παγώνδου	Νησιωτική	33,754	1.395	33,754	1.395
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Πανδρόσου	Νησιωτική	10,872	110	10,872	110
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Πύργου	Νησιωτική	12,173	419	12,173	419
-	-	-	Τοπική Κοινότητα Σπαθαράων	Νησιωτική	15,794	337	15,794	337
-	-	-	Δημοτική Κοινότητα Χώρας	Νησιωτική	10,895	1.340	10,895	1.340
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ					780,625	42.859	780,625	42.859
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ/-ΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ/-ΩΝ (που εντάσσεται η περιοχή παρέμβασης) - ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ					3847,62	199.231	3847,62	199.231

2. Δημόσιες επενδύσεις για την αειφόρο ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών

Στο πλαίσιο του Τ.Π. CLLD / LEADER Αλιείας του Ν. Σάμου και του Μέτρου 4.2 του ΕΠΑΛΘ, η δράση «Δημόσιες επενδύσεις για την αειφόρο ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών» περιλαμβάνει τις εξής υποδράσεις:

Δράση 4.2.3.1 – Δημόσιες υποδομές ανάπτυξης περιοχών αλιείας .

Προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα ο έλεγχος και η ιχθυλασιμότητα των προϊόντων που εκφορτώνονται στηρίζονται επενδύσεις όπως

-Βελτίωση & αναβάθμιση αλιευτικών λιμένων τόπος εκφόρτωσης και καταφυγίων (φωτισμός , σηματοδότηση, συστήματα ανέλκυσης / καθέλκυσης σκαφών , χώροι υγιεινής & διοίκησης, παροχές πόσιμου νερού ,ασφάλεια σκαφών, αντιμετώπιση προσάμμωσης κ.λ.π).

-και βελτίωσης πρόσβασης σε αυτά (δρόμοι).

-Δημιουργία & βελτίωση κοινών υποδομών εξυπηρέτησης αλιέων όπως ιχθυαγορά καρνάγιο-αποθήκες ηλεκτρονικά συστήματα επικοινωνίας

Το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει έως και το **100%** των επιλέξιμων δαπανών.

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) δεν είναι επιλέξιμος, εκτός της περίπτωσης που δεν είναι ανακτήσιμος δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας για τον ΦΠΑ (άρθρο 69§3γ του Καν. 1303/2013).

Δράση 4.2.3.2 - Υποδομές για την ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων

Η υλοποίηση της υποδράσης αρθρώνεται γύρω από την δημιουργία υποδομών για την ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων με πράσινη προσέγγιση όπου περιλαμβάνονται :

- Θαλάσσια πάρκα.
- Διευκόλυνση δραστηριοτήτων κατάδυσης και παρατήρησης θαλάσσιου περιβάλλοντος
- Προβλήτες
- Σήμανση αξιοθέατων & μνημείων , θέσεις θέας.

Η παρέμβαση αυτή λειτουργεί συμπληρωματικά με τις υπόλοιπες δράσεις καθώς μπορεί να αποτελέσει ένα σημαντικό παράγοντα για την προβολή και οργάνωση του τουριστικού προϊόντος καθώς και σημαντικό πόλο έλξης.

Το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει έως και το **100%** των επιλέξιμων δαπανών.

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) δεν είναι επιλέξιμος, εκτός της περίπτωσης που δεν είναι ανακτήσιμος δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας για τον ΦΠΑ (άρθρο 69§3γ του Καν. 1303/2013).

Δράση 4.2.3.3 - Υποδομές και Υπηρεσίες για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αλιευτικές περιοχές

Στην υποδράση αυτή περιλαμβάνονται ενδεικτικά

-Κοινωνική – πολιτιστικά κτίρια (ωδεία ,βιβλιοθήκες πολιτιστικά κέντρα, θέατρο, κινηματογράφος).

-Παιδική χαρά .

-Ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων .

-Ιχθυαγορά .

- Δράσεις αποκατάστασης –προστασίας –ανάδειξης υδροβιότοπων ,εκβολές ποταμών, θαλάσσιου & φυσικού περιβάλλοντος , βελτίωση της βιοποικιλότητας (τεχνητοί ύφαλοι)
- Βελτίωση βιολογικών καθαρισμών .
- Αποκατάσταση διάβρωσης ακτών
- Δράσεις πολιτικής προστασίας

Το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει έως και το **100%** των επιλέξιμων δαπανών.

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) δεν είναι επιλέξιμος, εκτός της περίπτωσης που δεν είναι ανακτήσιμος δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας για τον ΦΠΑ (άρθρο 69§3γ του Καν. 1303/2013).

3. Γενικοί και ειδικοί όροι επιλεξιμότητας

3.1. Γενικοί όροι επιλεξιμότητας

- Ως ημερομηνία έναρξης της επιλεξιμότητας των δαπανών ορίζεται η **01.01.2018**, εφόσον τηρούνται οι περιορισμοί που ορίζονται από το θεσμικό πλαίσιο περί μη περάτωσης του φυσικού αντικείμενου του έργου. Στις πράξεις όπου θα γίνει η χρήση της αναδρομικότητας της επιλεξιμότητας των δαπανών θα πραγματοποιηθούν όλοι οι προβλεπόμενοι έλεγχοι των δημοσίων έργων (προδημοπρασιακοί, προσυμβατικοί έλεγχοι συμβάσεων κλπ) κατά το στάδιο της ένταξης της πράξης. Ως ημερομηνία λήξης της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών των προτεινόμενων πράξεων ορίζεται η **30/06/2023**. Η ολοκλήρωση των προτεινόμενων πράξεων θα πρέπει να συντελεστεί έως την ως άνω ημερομηνία.
- Πράξεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή εκτελεστεί πλήρως δεν είναι επιλέξιμες, ανεξάρτητα εάν έχουν εκτελεστεί ή όχι οι σχετικές πληρωμές.
- Οι **κανόνες επιλεξιμότητας** των δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων προσδιορίζονται στην **με αρ. πρωτ. 137675/ΕΥΘΥ1016/19-12-2018 (ΦΕΚ 5968/Β/31-12-2018)**, αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 110427/ΕΥΘΥ/1020/20.10.2016 (ΦΕΚ 3521/Β/01.11.16) Υπουργικής Απόφασης με τίτλο «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθ. 81986/ΕΥΘΥ712/31.07.2015 (ΦΕΚ Β' 1822) υπουργικής απόφασης «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 – Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων» (ΥΑΕΚΕΔ).
- Σε περίπτωση που μια πράξη εξετάζεται στο πλαίσιο της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), προκειμένου να επιβεβαιωθεί η μη κρατική ενίσχυση, πρέπει κατά την υποβολή των προτάσεων οι δυνητικοί δικαιούχοι να υποβάλλουν στοιχεία τα οποία διασφαλίζουν είτε ότι η πρότασή τους δεν αποτελεί οικονομική δραστηριότητα, είτε (στην περίπτωση που αποτελεί οικονομική δραστηριότητα) ότι η χρηματοδότηση του έργου δε δίνει πλεονέκτημα στους δικαιούχους και δεν απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό ή να έχει επιπτώσεις στις συναλλαγές. Εφόσον τα παραπάνω δεν μπορούν να αποδειχθούν, τότε θα πρέπει να εξεταστεί η μικρή επίπτωση στις συναλλαγές. Βάση της ως άνω αναφερόμενης Ανακοίνωσης, ορισμένες δραστηριότητες έχουν καθαρά τοπικό αντίκτυπο και κατά συνέπεια δεν επηρεάζουν καθόλου τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Ειδικότερα, όταν ο δικαιούχος παρέχει αγαθά ή υπηρεσίες

σε μια περιορισμένη περιοχή ενός κράτους μέλους και είναι απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, η δράση δεν έχει παρά οριακές επιπτώσεις στις συνθήκες διασυνοριακών επενδύσεων ή εγκατάστασης και υπάρχει το πολύ ένας αμελητέος αντίκτυπος στις αγορές και στους καταναλωτές σε γειτονικά κράτη – μέλη.

Σε περίπτωση που το σύνολο ή μέρος της Πράξης χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Κανονισμού 651/2014 (ΓΑΚ) και για τον προσδιορισμό του ποσού/έντασης ενίσχυσης λαμβάνεται υπόψη το έλλειμμα χρηματοδότησης που προσδιορίζεται μέσω χρηματοοικονομικής ανάλυσης, πρέπει κατά τη διάρκεια ζωής του έργου να προκύπτουν λειτουργικά έσοδα μεγαλύτερα ή ίσα από τις λειτουργικές δαπάνες.

4. Εύλογο κόστος .

Η κοστολόγηση της προτεινόμενης πράξης πρέπει να είναι εύλογη. Αυτό σημαίνει ότι ο προτεινόμενος προϋπολογισμός αντιστοιχεί σε δαπάνες για τις οποίες υπάρχουν αντικειμενικά στοιχεία που αποδεικνύουν ότι δεν υπερβαίνουν τις τρέχουσες τιμές της αγοράς.

Ειδικότερα:

- I) Στις περιπτώσεις που **ο προϋπολογισμός προκύπτει από κανονιστικές πράξεις** (πχ υπουργικές αποφάσεις), και ο βαθμός ωριμότητας της πράξης το επιτρέπει (π.χ σύνταξη τευχών δημοπράτησης), τόσο οι τιμές μονάδας όσο και ο συνολικός προϋπολογισμός των υποέργων/πράξης **θεωρείται ρεαλιστικός**.
- II) Σε άλλη περίπτωση για την εκτίμηση του προϋπολογισμού μπορούν να χρησιμοποιηθούν στοιχεία όπως:
 - II.i. **μη δεσμευτικές προσφορές** (π.χ τουλάχιστον δύο προσφορές από δύο ανεξάρτητους μεταξύ τους προμηθευτές) που υποβάλλονται από τον δικαιούχο.
 - II.ii. **πραγματικό κόστος από παρεμφερείς πράξεις** που έχουν υλοποιηθεί, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς κατά το χρόνο αξιολόγησης της πρότασης .

5. Απαιτούμενα δικαιολογητικά.

Το Τεχνικό Δελτίο Πράξης (ΤΔΠ), αποτελεί την πρόταση του Δικαιούχου και συμπληρώνεται αποκλειστικά στην ηλεκτρονική μορφή που διατίθεται στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ.

Η υποβολή της πρότασης συνιστά και αίτηση χρηματοδότησης του δυνητικού δικαιούχου. Αναπόσπαστο στοιχείο της πρότασης αποτελούν τα δικαιολογητικά/έγγραφα, τα οποία συνοδεύουν το ΤΔΠ. Τα συνοδευτικά δικαιολογητικά/ έγγραφα, υποβάλλονται σε μορφή αρχείου τύπου pdf, ως συνημμένα στο ΤΔΠ. Σε περιπτώσεις εγγράφων, για τα οποία **δεν είναι τεχνικά εφικτή η ηλεκτρονική επισύναψη/υποβολή (π.χ. χάρτες, σχέδια, κλπ), ο δικαιούχος υποχρεούται να τα αποστείλει στον ΕΦ**, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην πρόσκληση.

Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά/ έγγραφα για την υποβολή της πρότασης καθώς επίσης και με ποιο στάδιο αξιολόγησης συνδέονται.

	ΕΙΔΟΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΟΥ	ΣΤΑΔΙΟ ΑΞΙΟΛ/ΣΗΣ
A. Στοιχεία για τον έλεγχο συμβατότητας της πρότασης		
1	Τεχνικό Δελτίο Πράξης – ΤΔΠ (Υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣ ΕΣΠΑ) Στην πρόσκληση επισυνάπτεται Υπόδειγμα Τεχνικού Δελτίου Πράξης και οδηγίες συμπλήρωσης.	A, B1-B5
2	α) Αντίγραφο καταστατικού του νομικού προσώπου και τροποποιήσεις αυτού ή κωδικοποιημένο καταστατικό που τεκμηριώνουν την αρμοδιότητα του δυνητικού δικαιούχου για την εκτέλεση της πράξης. Αφορά όλους τους δυνητικούς δικαιούχους πλην τους ΟΤΑ. β) Κανονιστικές αποφάσεις σε περίπτωση που δεν προκύπτει από το καταστατικό η αρμοδιότητα του δυνητικού δικαιούχου για την εκτέλεση της πράξης. γ) Σχέδιο προγραμματικής σύμβασης για τυχόν μεταβίβαση της αρμοδιότητας υλοποίησης σε άλλο φορέα (σύμφωνα με το συνημμένο υπόδειγμα της πρόσκλησης) και αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων των συμβαλλομένων μερών για την έγκριση του σχεδίου της Προγραμματικής Σύμβασης και την υπογραφή της.	A
3	Απόφαση αρμοδίου οργάνου του δυνητικού δικαιούχου για την υποβολή της πρότασης. Στην απόφαση θα πρέπει, επίσης, να αναφέρεται ποιος θα είναι φορέας που θα αναλάβει τη λειτουργία / συντήρηση της πράξης.	A, B3
B1. Στοιχεία σαφήνειας και πληρότητας πρότασης		

1	<p>Αναλυτικός προϋπολογισμός έργου (και σε ηλεκτρονική μορφή xls):</p> <p>α) Έργα που εκτελούνται με δημόσιες συμβάσεις:</p> <p>Εγκεκριμένα τεύχη δημοπράτησης της πράξης ή σχέδια τευχών δημοπράτησης. Εφόσον δεν υποβληθούν τεύχη δημοπράτησης, υποβάλλεται αναλυτικός προϋπολογισμός δημοσίου έργου, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, καθώς και αναλυτικές προμετρήσεις για τα έργα υποδομών, θεωρημένες από την αρμόδια τεχνική υπηρεσία.</p> <p>β) Έργα που <u>δεν</u> εκτελούνται με δημόσιες συμβάσεις:</p> <p>Αναλυτικός προϋπολογισμός προτεινόμενης πράξης, σύμφωνα με το υπόδειγμα της παρούσας πρόσκλησης.</p>	B1 – B4
2	<p>Αρχιτεκτονικά σχέδια:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τοπογραφικό διάγραμμα και διάγραμμα κάλυψης (κλίμακα 1:200) υπογεγραμμένα από μηχανικό. • Σχέδια (όσα κατά περίπτωση απαιτούνται) υπογεγραμμένα από μηχανικό: κατόψεις, όψεις, τομές, από τα οποία πρέπει να προκύπτει η προσβασιμότητα ΑΜΕΑ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σχετικό παράρτημα της πρόσκλησης. Στις περιπτώσεις που στο έργο περιλαμβάνεται η προμήθεια εξοπλισμού, στις κατόψεις θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται η διάταξη του εξοπλισμού στο χώρο. 	B1 – B4
3	<p>Βεβαίωση έναρξης εργασιών (μη φυσικού προσώπου) από την ΑΑΔΕ, από την οποία να προκύπτει και το καθεστώς ΦΠΑ. (όπου απαιτείται)</p>	B1
4	<p>Δικαιολογητικά που αποδεικνύουν το εύλογο κόστος των δαπανών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ενημερωτικό οδηγό της πρόσκλησης .</p>	B1, B2
<p>B.2 Στοιχεία τήρησης θεσμικού πλαισίου και ενσωμάτωσης οριζόντιων πολιτικών</p>		
1	<p>Έκθεση τεκμηρίωσης εξασφάλισης της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία (για την εξέταση της έκθεσης <i>συνυπολογίζονται η απεικόνιση της προσβασιμότητας ΑΜΕΑ στα σχέδια καθώς και οι προτεινόμενες δαπάνες για παρεμβάσεις προσβασιμότητας ΑΜΕΑ στον αναλυτικό προϋπολογισμό πράξης</i>).</p> <p>Οι κανόνες που πρέπει να τηρούνται για την εξασφάλιση της προσβασιμότητας ΑΜΕΑ καθώς και το βασικό ισχύον θεσμικό πλαίσιο, παρουσιάζονται στον Οδηγό: Παράρτημα II για την εξειδίκευση του κριτηρίου αξιολόγησης «Εξασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία» (συνημμένο αρχείο πρόσκλησης:</p> <p>1_b_O.I.1_11b_O.I.1_1_ΠΑΡΑΡΤ_II_ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ_ΑΜΕΑ_v1_301015</p> <p><i><u>Σημείωση:</u> Σε περίπτωση κατά την οποία μία πράξη έχει ήδη συμβασιοποιηθεί και δεν έχει γίνει πρόβλεψη για τα ΑΜΕΑ, εφόσον απαιτείται από τη φύση της πράξης και την κείμενη νομοθεσία, ο δυνητικός δικαιούχος με Υπεύθυνη Δήλωση θα δεσμεύεται ότι θα αναλάβει όλες τις δαπάνες προσαρμογής για εξασφάλιση προσβασιμότητας για ΑΜΕΑ με δικά του έξοδα.</i></p>	B2

2	<p>Ερωτηματολόγιο ελέγχου κρατικών ενισχύσεων έργων πολιτισμού ή σύγχρονου πολιτισμού (εφόσον απαιτείται από τη φύση της πρότασης).</p> <p><u>Σημείωση:</u> Λαμβάνοντας υπόψη ότι η έννοια της κρατικής ενίσχυσης είναι μία αντικειμενική και νομική έννοια που ορίζεται απευθείας από την Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ερμηνεύεται από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στον συνημμένο Παράρτημα III «Οδηγίες για την αρχική αξιολόγηση του κριτηρίου ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης στην πράξη» δίνονται κατευθύνσεις / οδηγίες ώστε να εξετάζεται εάν η πράξη ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης (συνημμένο αρχείο πρόσκλησης:</p> <p>1c_O.I.1_1_ΠΑΡΑΡΤ_III_ΚΡΑΤΙΚΕΣ_ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ_v1_301015</p> <p>Επίσης στην ενότητα 8 του παρόντος Οδηγού παρουσιάζεται το υπ'αρ 30738/ΕΥΚΕ 482/14.03.2019 έγγραφο της ΕΥΚΕ σχετικά με διατύπωση γνώμης για την παρούσα πρόσκληση.</p>	B2
3	<p>Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (περιβαλλοντική αδειοδότηση ή απαλλαγή για το σύνολο του προτεινόμενου φυσικού αντικειμένου).</p> <p><u>Σημείωση:</u> αν κατά τη φάση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης προέκυψαν πρόσθετες παρεμβάσεις ή τροποποιήσεις του φυσικού αντικειμένου, αυτές πρέπει να έχουν ληφθεί υπόψη στην οριστική μελέτη.</p>	B2
B3. Στοιχεία σκοπιμότητας		
1	<p>Καταστατικό ή σχετική νομοθεσία, ή σχετικό κανονιστικό πλαίσιο βάσει των οποίων ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης, έχει τη δυνατότητα λειτουργίας και συντήρησης του έργου.</p> <p><u>Σημείωση:</u> ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης δηλώνεται στο πεδίο B.25 του ΤΔΠ και ορίζεται με απόφαση του αρμοδίου συλλογικού οργάνου (βλ. δικ.Α3).</p>	B3
B.4 Στοιχεία ωριμότητας		
1	<p>Δελτίο Ενεργειών Ωρίμανσης και Υποχρεώσεων Πράξης.</p> <p><u>Σημείωση:</u> Οι ενέργειες ωρίμανσης δύνανται να είναι η έκδοση αδειών (π.χ. οικοδομική άδεια, τροποποιήσεις περιβαλλοντικών όρων. κλπ), η έκδοση εγκρίσεων (π.χ. από αρχαιολογική υπηρεσία, εγκριτικές αποφάσεις μελετών, κλπ), άλλες προαπαιτούμενες ενέργειες, όπως έκδοση Υπουργικών Αποφάσεων, απόκτηση γης – απαλλοτριώσεις, προγραμματικές συμβάσεις, κλπ. Στις ενέργειες ωρίμανσης περιλαμβάνονται και οι ενέργειες ανάληψης νομικής δέσμευσης με τα επιμέρους στάδια εξέλιξής τους (π.χ. υποβολή τευχών δημοπράτησης, προέλεγχος και έγκριση διακήρυξης από τη ΔΑ, υποβολή σχεδίου σύμβασης, προέλεγχος και έγκριση νομικής δέσμευσης. κλπ).</p> <p>Τα στοιχεία του Δελτίου πρέπει να συμφωνούν με τα αντίστοιχα πεδία ΣΤ. 27-42 του ΤΔΠ.</p>	B4
2	Στοιχεία κυριότητας ή κατοχής του ακινήτου	B4

	<p>Σε περίπτωση πράξεων που περιλαμβάνουν υποδομές απαιτούνται αποδεικτικά ιδιοκτησίας στο όνομα του δικαιούχου, ή μακροχρόνια μίσθωση/παραχώρηση ή προσύμφωνο τουλάχιστον για 15 έτη από την δημοσιοποίηση της πρόσκλησης, επί του γηπέδου ή του αγροτεμαχίου στο οποίο πραγματοποιούνται οι επενδύσεις. Σε περίπτωση εκσυγχρονισμού, χωρίς επέμβαση στον φέροντα οργανισμό του κτιρίου ή/και υλοποίησης μικρών βοηθητικών κτισμάτων εντός του οικοπέδου, τουλάχιστον εννιά (9) έτη από την δημοσιοποίηση της πρόσκλησης.</p> <p>Κατά την υποβολή φακέλου συμμετοχής, στα πλαίσια της αίτησης στήριξης, γίνονται δεκτά προσύμφωνα μίσθωσης/παραχώρησης ή αγοράς γηπέδου ή του οικοπέδου ή/και του ακινήτου, ενώ τα συμφωνητικά θα πρέπει να προσκομίζονται πριν την έκδοση της απόφασης ένταξης της πράξης.</p> <p>Επιπλέον, το ακίνητο στο οποίο θα υλοποιηθεί το έργο, θα πρέπει να είναι ελεύθερο βαρών (προσημείωση υποθήκης ή υποθήκη) και να μην εκκρεμούν διεκδικήσεις τρίτων επ' αυτού (πιστοποιητικό βαρών και μη διεκδικήσεων αντίστοιχα). Το πιστοποιητικό βαρών δύναται να προσκομισθεί έως και πριν την υπογραφή της σύμβασης.</p> <p>Κατ' εξαίρεση, στις ακόλουθες περιπτώσεις είναι δυνατή η ύπαρξη εγγεγραμμένων βαρών όταν:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.η πράξη αφορά στην τοποθέτηση εξοπλισμού ή ήπιες ενέργειες που δεν συνδέονται μόνιμα και σταθερά με το ακίνητο, 2.η προσημείωση υποθήκης ή η υποθήκη έχει εγγραφεί σε εξασφάλιση δανείου που χορηγήθηκε μετά από φυσική καταστροφή, 3.η προσημείωση υποθήκης ή η υποθήκη έχει εγγραφεί σε εξασφάλιση δανείου για την υλοποίηση της πρότασης. 	
3	Βεβαίωση δημάρχου , συνοδευόμενη από σκαρίφημα υπογεγραμμένο από την αρμόδια Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου, που θα βεβαιώνει τους κοινόχρηστους χώρους στους οποίους γίνεται παρέμβαση (μόνο στις περιπτώσεις ανάπλασης οικισμών).	B4
4	Βεβαίωση δικαιούχου για την ύπαρξη δικτύων κοινής ωφελείας και την υποχρέωση ή μη μετακίνησης ή μεταφοράς τους (για τις περιπτώσεις ανάπλασης οικισμών).	B4
5	Πίνακας αποτύπωσης αναγκαίων τεχνικών υποστηρικτικών μελετών και της ωρίμανσης της πράξης (σύμφωνα με το υπόδειγμα της πρόσκλησης – Πίνακας Δ1).	B4, B1
6	Υποβάλλονται όλες οι υπάρχουσες μελέτες και οι εγκριτικές αποφάσεις των μελετών όπως αναγράφονται στον πίνακα αποτύπωσης αναγκαίων τεχνικών υποστηρικτικών μελετών και της ωρίμανσης της πράξης.	B4, B1
7	Πίνακας αποτύπωσης αδειών και εγκρίσεων της πράξης και του βαθμού προόδου αυτών (σύμφωνα με το υπόδειγμα της πρόσκλησης- Πίνακας Δ2).	B4, B1
8	Υποβάλλονται όλες οι άδειες και εγκρίσεις , όπως αναγράφονται στον πίνακα αποτύπωσης αδειών και εγκρίσεων της πράξης και του βαθμού προόδου αυτών.	B4, B1

9	<p>Αγορά / απαλλοτρίωση εδαφικής έκτασης/κτιριακής εγκατάστασης</p> <p>α) Σε περίπτωση αγοράς / απαλλοτρίωσης εδαφικής έκτασης ή αγοράς κτιριακής εγκατάστασης, εκτίμηση αξίας από ανεξάρτητο πιστοποιημένο εκτιμητή ή δεόντως εξουσιοδοτημένο επίσημο φορέα.</p> <p>β) Υπεύθυνες δηλώσεις ιδιοκτητών περί συμφωνίας εξαγοράς εδαφικής έκτασης ή κτιριακής εγκατάστασης (εφόσον υπάρχουν) .</p> <p>γ) Απόφαση τιμής μονάδας αποζημίωσης για την απαλλοτριούμενη έκταση από δικαστήριο (εφόσον υπάρχει) .</p> <p><i>Σημείωση: Οι όροι και οι προϋποθέσεις κτήσης ακινήτων περιγράφονται στο άρθρο 16 της με αρ. πρωτ. 137675/ΕΥΘΥ1016/19-12-2018 ΥΑΕΚΕΔ.</i></p>	B4, B1
10	<p>Σχέδιο Απόφασης Υλοποίησης Υποέργου με Ίδια Μέσα μόνο στις περιπτώσεις πράξεων που εκτελούνται με ίδια μέσα</p> <p><i>Σημείωση: Στις περιπτώσεις όπου περιλαμβάνεται υποέργο αρχαιολογικών εργασιών και ερευνών, ο δυνητικός δικαιούχος υποβάλλει συνημμένα στην πρότασή του <u>σχέδιο απόφασης αυτεπιστασίας αρχαιολογίας</u>, με περιεχόμενο αντίστοιχο του τυποποιημένου εντύπου του ΣΔΕ, ιδίως ως προς την ανάλυση του προϋπολογισμού ανά κατηγορία δαπανών (αριθμός προσωπικού ανά ειδικότητα, κατηγορίες προμηθειών/υπηρεσιών κλπ), το χρονοδιάγραμμα ενεργειών και τις διαδικασίες ανάθεσης. Επιπλέον, υποβάλλει σχέδιο Μνημονίου συνεργασίας μεταξύ του κυρίου/δικαιούχου του έργου και της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπ. Πολιτισμού, εφόσον απαιτείται.</i></p> <p><i>Τέλος, στο ΤΔΠ οι Εφορείες Αρχαιοτήτων, οι οποίες υλοποιούν αρχαιολογικές έρευνες και εργασίες σε τεχνικά έργα τρίτων, θα πρέπει να εμφανίζονται ως δικαιούχοι / εταίροι στην πράξη για το υποέργο αρμοδιότητάς τους.</i></p>	B4, B1
B5. Στοιχεία διαχειριστικής ικανότητας		
1	<p>Υποδείγματα που τεκμηριώνουν τη διοικητική και επιχειρησιακή ικανότητα του δικαιούχου. Για τη συμπλήρωση των υποδειγμάτων συμβουλευτείτε τον «Οδηγό για την εκτίμηση της διαχειριστικής ικανότητας δυνητικών δικαιούχων ΕΣΠΑ 2014-2020».</p> <p>Σημείωση:</p> <p>1) Στις περιπτώσεις φορέων που έχουν τη μορφή ΝΠΙΔ και δεν υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των νόμων και προεδρικών διαταγμάτων για την ανάθεση και υλοποίηση δημοσίων συμβάσεων και ανάλογα με το είδος της δράσης που αφορά η προτεινόμενη πράξη, ο φορέας οφείλει να διαθέτει εγκεκριμένο κανονισμό ανάθεσης και παρακολούθησης/υλοποίησης συμβάσεων, ο οποίος οφείλει να είναι συμβατός τόσο με τις κοινοτικές οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις, όσο και με τις αρχές της ΣΛΕΕ για διαφάνεια και ίση μεταχείριση.</p> <p>Εάν η προτεινόμενη πράξη αφορά σε υποέργα που υλοποιούνται με ίδια μέσα (αυτεπιστασία) που δεν απαιτούν την ανάθεση συμβάσεων με προϋπολογισμό άνω των ορίων του πρόχειρου διαγωνισμού, δεν είναι αναγκαία η ύπαρξη τέτοιου εγκεκριμένου κανονισμού.</p>	B5

	<p>Κατά τα λοιπά ο δικαιούχος οφείλει να υποβάλει το συστατικό του έγγραφο και συμπληρωμένα τα υποδείγματα που τεκμηριώνουν τη διοικητική και επιχειρησιακή του ικανότητα.</p> <p>Στην περίπτωση υλοποίησης έργου με Προγραμματική Σύμβαση ή Σύμβαση Διαδημοτικής ή Διαβαθμικής Συνεργασίας, ως προς την επάρκεια ελέγχεται και ο προτεινόμενος Φορέας Υλοποίησης.</p>	
--	--	--

6. Διαδικασία αξιολόγησης αιτήσεων χρηματοδότησης

Σκοπός της διαδικασίας είναι η διασφάλιση της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης στην επιλογή για χρηματοδότηση Πράξεων που συμβάλουν στους αναπτυξιακούς στόχους της Προτεραιότητας 4 του ΕΠΑΛΘ 2014-2020 και στους στόχους του Τοπικού Προγράμματος σύμφωνα με τη μεθοδολογία αξιολόγησης και τα κριτήρια επιλογής πράξεων που έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠΑΛΘ 2014-2020.

Η μεθοδολογία αξιολόγησης είναι συγκριτική, γεγονός που σημαίνει ότι η αξιολόγηση όλων των προτάσεων πρέπει να ολοκληρωθεί μετά την καταληκτική ημερομηνία και τα αποτελέσματα να ανακοινωθούν ταυτόχρονα για όλες τις προτάσεις. Από τα κριτήρια τα οποία βαθμολογούνται προκύπτει η συνολική βαθμολογία της κάθε πρότασης, βάσει της οποίας θα καθοριστεί η σειρά κατάταξης των προτάσεων. Οι προτάσεις που επιλέγονται για χρηματοδότηση (μέχρι να εξαντληθεί ο διαθέσιμος προϋπολογισμός της Πρόσκλησης) είναι εκείνες με τις υψηλότερες βαθμολογίες, εφόσον ικανοποιούνται και ενδεχόμενες ελάχιστες προϋποθέσεις έγκρισης που προσδιορίζονται στην πρόσκληση.

Η διαδικασία αξιολόγησης των προς χρηματοδότηση πράξεων διενεργείται σε δύο στάδια:

- **ΣΤΑΔΙΟ Α΄:** Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης

Το Στάδιο Α΄ έχει στόχο να διασφαλίσει, τις ελάχιστες προϋποθέσεις που προβλέπονται στο κανονιστικό πλαίσιο και στην πρόσκληση, προκειμένου η πρόταση να προχωρήσει στο Στάδιο Β΄ της αξιολόγησης.

- **ΣΤΑΔΙΟ Β΄:** Αξιολόγηση των προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων

Κατά το Στάδιο Β΄ διενεργείται η αξιολόγηση των προτάσεων σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης τα οποία διακρίνονται σε πέντε βασικές ομάδες:

ΣΤΑΔΙΟ Β1. Πληρότητα και σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης (στάθμιση 25%)

ΣΤΑΔΙΟ Β2. Ενσωμάτωση οριζόντιων πολιτικών και τήρηση θεσμικού πλαισίου

ΣΤΑΔΙΟ Β3 Σκοπιμότητα πράξης (στάθμιση 50%)

ΣΤΑΔΙΟ Β4. Ωριμότητα πράξης (στάθμιση 15%)

ΣΤΑΔΙΟ Β5. Διοικητική, Επιχειρησιακή και Χρηματοοικονομική ικανότητα δυνητικού δικαιούχου (στάθμιση 10%)

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται από τα αρμόδια στελέχη του ΕΦ με απόφασή του, για τους οποίους διασφαλίζεται, σε κάθε περίπτωση, ότι:

- δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων
- διαθέτουν την απαιτούμενη εμπειρία και τεχνογνωσία για τη διενέργεια της αξιολόγησης

Κατά τη διενέργεια της αξιολόγησης (συγκριτική), ο ΕΦ δύναται να ζητήσει σε οποιοδήποτε στάδιο της αξιολόγησης την υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινήσεων. Τα στοιχεία αυτά θα πρέπει να προσκομισθούν στον ΕΦ εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση του σχετικού εγγράφου στον δυνητικό δικαιούχο.

Αναλυτικά η διαδικασία αξιολόγησης περιγράφεται στα συνημμένα έντυπα της πρόσκλησης:

- **Ο.Ι.1_1_ΟΔΗΓΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ_v1_080517**
- **Κριτήρια αξιολόγησης πράξεων δημοσίου χαρακτήρα**

7. Διευκρινήσεις για την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης στην πράξη

Σύμφωνα με την υπ' αρ. 30738/ΕΥΚΕ 482/14-03-2019 διατύπωση σύμφωνης γνώμης της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων σχετικά με το σχέδιο της παρούσας πρόσκλησης, τα προτεινόμενα έργα δύναται να εξετασθούν στο πλαίσιο του θεσμικού πλαισίου των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε ως έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης είτε ως έργα που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης με βάση το δίκαιο του ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πιο συγκεκριμένα:

- **Αλιεία / υδατοκαλλιέργεια**

Όπως προκύπτει από τον ΚΑΝ(ΕΕ) 508/2014 για το ΕΤΘΑ (παρ. 2, άρθρο 8), οι υποβληθείσες προτάσεις που **αφορούν αποκλειστικά σε θέματα αλιείας / υδατοκαλλιέργειας**, και υπάγονται στο **άρθρο 42** της της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ε.Ε. (ΣΛΕΕ), **απαλλάσσονται από τον έλεγχο** για την ύπαρξη ή όχι κρατικής ενίσχυσης. Για τις λοιπές εξετάζεται η τήρηση των κριτηρίων του άρθρου 107 της ΣΛΕΕ.

- **Κρατικές ενισχύσεις / οικονομική δραστηριότητα.**

Το **άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ** ορίζει τις κρατικές ενισχύσεις ως «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό **διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων** ή ορισμένων κλάδων παραγωγής [...], κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές».

Ως **επιχείρηση** θεωρούνται όλες οι οντότητες που ασκούν **οικονομική δραστηριότητα** ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής τους. Συνεπώς ο χαρακτηρισμός μιας συγκεκριμένης οντότητας ως επιχείρηση εξαρτάται αποκλειστικά από τη φύση των δραστηριοτήτων που ασκεί. **Οικονομική δραστηριότητα αποτελεί κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην προσφορά αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά.**

Προκειμένου να προσδιοριστεί αν μια κρατική χρηματοδότηση προς οποιονδήποτε φορέα που ασκεί οικονομική δραστηριότητα είναι οικονομική ενίσχυση, πρέπει να ισχύουν **σωρευτικά** τα παρακάτω κριτήρια:

- Χορήγηση / μεταφορά **κρατικών πόρων**
- **Επιλεκτική ενίσχυση** προς ορισμένες επιχειρήσεις ή κλάδους παραγωγής
- **Νόθευση** ή απειλής νόθευσης **του ανταγωνισμού** και διατάραξη του ενδοενοσιακού εμπορίου
- Παροχή **πλεονεκτήματος**

Αν τα παραπάνω κριτήρια **πληρούνται**, τότε οι υποβληθείσες προτάσεις **ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης** και εξετάζονται σύμφωνα με το πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων (KAN(ΕΕ) 651/2014, 1407/2014).

- **Άσκηση δημόσιας εξουσίας**

Το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση όπου το Δημόσιο ενεργεί «ασκώντας δημόσια εξουσία» ή όταν οι δημόσιες οντότητες ενεργούν «υπό την ιδιότητά τους ως δημόσιες αρχές». Μια οντότητα μπορεί να θεωρηθεί ότι ενεργεί ασκώντας δημόσια εξουσία σε περίπτωση που η εν λόγω δραστηριότητα εμπίπτει στις ουσιώδεις λειτουργίες του κράτους ή συνδέεται με τις λειτουργίες αυτές λόγω της φύσεως, του αντικειμένου και των κανόνων στους οποίους υπόκειται.

Σε περίπτωση που οι ανωτέρω προϋποθέσεις πληρούνται, **οι υπηρεσίες που παρέχονται από τους δικαιούχους της πρόσκλησης δεν συνιστούν οικονομική δραστηριότητα και οι φορείς λειτουργίας ή/και κύριοι των έργων δεν ενεργούν ως «επιχείρηση»** (σημείο 17 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης).

- **Ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς**

Δεδομένης της ιδιαίτερης φύσης τους, ορισμένες δραστηριότητες που σχετίζονται με τον **πολιτισμό, τη διατήρηση της κληρονομιάς και της φύσης** δύνανται να οργανωθούν με **μη εμπορικό τρόπο** και, ως εκ τούτου, **να μην έχουν οικονομικό χαρακτήρα. Η δημόσια χρηματοδότησή τους ενδεχομένως να μην αποτελεί κρατική ενίσχυση.** Η Επιτροπή θεωρεί ότι η δημόσια χρηματοδότηση δραστηριοτήτων πολιτισμού ή διαφύλαξης της κληρονομιάς **οι οποίες διατίθενται δωρεάν στο ευρύ κοινό εκπληρώνει έναν απολύτως κοινωνικό και πολιτιστικό σκοπό, του οποίου ο χαρακτήρας είναι μη οικονομικός** (σημείο 34 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης).

Αντιθέτως, οι δραστηριότητες πολιτισμού ή διαφύλαξης της κληρονομιάς (συμπεριλαμβανομένης της διατήρησης της φύσης) **που χρηματοδοτούνται κατά κύριο λόγο από τις εισφορές των επισκεπτών ή των χρηστών ή μέσω άλλων εμπορικών διευθετήσεων** (για παράδειγμα, εμπορικές εκθέσεις, κινηματογράφοι, εμπορικές μουσικές παραστάσεις και φεστιβάλ) **θα πρέπει να θεωρείται ότι έχουν οικονομικό χαρακτήρα** (σημείο 35 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης).

- **Παρεμβάσεις τοπικής εμβέλειας (τοπικός χαρακτήρας πράξεων)**

Η Επιτροπή σε ορισμένες από τις αποφάσεις της έχει κρίνει ότι, λόγω ειδικών περιστάσεων των υποθέσεων ένα «μέτρο είχε **καθαρά τοπικό αντίκτυπο και κατά συνέπεια δεν επηρέαζε καθόλου τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών.** Στις εν λόγω υποθέσεις η Επιτροπή διαπίστωσε, συγκεκριμένα, ότι ο δικαιούχος **παρείχε αγαθά ή υπηρεσίες σε μια περιορισμένη περιοχή ενός κράτους μέλους και ήταν απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, και ότι δεν μπορούσε να προβλεφθεί ότι το μέτρο δεν θα είχε παρά οριακές επιπτώσεις στις συνθήκες των διασυνοριακών επενδύσεων ή της εγκατάστασης»** (σημείο 196 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης). Στις περιπτώσεις αυτές δεν πληρούνται σωρευτικά τα κριτήρια που προαναφέρθηκαν και **δεν υφίσταται θέμα κρατικών ενισχύσεων.**

Τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη κατά τη **εξέταση του τοπικού χαρακτήρα** ενός μέτρου περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο τα εξής:

α) η δραστηριότητα του δικαιούχου αφορά την **παροχή αγαθών και υπηρεσιών σε περιορισμένη γεωγραφική ζώνη επιρροής** εντός ενός κράτους μέλους .

β) η δραστηριότητα εκτιμάται ότι είναι **απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη**, καθώς τα αγαθά και οι υπηρεσίες **απευθύνονται στον τοπικό πληθυσμό** άνευ διαφημιστική προβολής .

γ) η κρατική χρηματοδότηση της δραστηριότητας θα έχει αμελητέο αντίκτυπο στις αγορές και τους καταναλωτές, καθώς **δεν προβλέπεται ότι θα προσελκύσει επενδυτές από άλλα κράτη μέλη** που θα θελήσουν να εγκατασταθούν στην εν λόγω περιοχή για να παρέχουν τη δραστηριότητα αυτή.

Στο πλαίσιο αυτό αξιολογούνται παράμετροι όπως:

- εάν η επιχείρηση **δραστηριοποιείται σε περιορισμένη περιοχή** εντός του κράτους μέλους **με μικρό πληθυσμό** (εν προκειμένω πρέπει να αποσαφηνίζεται ποιες περιοχές θα καλύπτονται από τις υπό χρηματοδότηση δομές και ποιος είναι ο πληθυσμός τους)
- εάν η δραστηριότητα του δικαιούχου **απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε τοπικούς αποδέκτες – «πελάτες»**, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και τα ειδικά (εγγενή) χαρακτηριστικά (π.χ γλώσσα) της δραστηριότητας, τον αριθμό και τον τόπο κατοικίας των χρηστών / πελατών του προϊόντος / υπηρεσίας, καθώς και το αμελητέο ποσοστό των πελατών από άλλα κράτη μέλη
- τον σκοπό του μέτρου, που **δεν θα πρέπει να είναι η αύξηση των δραστηριοτήτων του δικαιούχου** (γιατί τότε θα μπορούσε να προσελκύσει επενδυτές από άλλα κράτη μέλη)
- τυχόν ενδείξεις για **ενδιαφέρον επενδυτών από άλλα κράτη μέλη** να παρέχουν παρόμοιες υπηρεσίες / προϊόντα
- την **κατάσταση της σχετικής αγοράς** εν γένει (τοπική και όχι διεθνής), τόσο για τον δικαιούχο όσο και για τους ανταγωνιστές του και την **κατάσταση του δικαιούχου** (κύκλος εργασιών, δυναμικότητα υποδομών, μερίδιο αγοράς) το χαμηλό ποσό της κρατικής χρηματοδότησης.

- **Εξέταση στοιχείων δικαιούχων**

Προκειμένου **να επιβεβαιωθεί η μη κρατική ενίσχυση**, πρέπει κατά την υποβολή των προτάσεων οι δυνητικοί δικαιούχοι **να υποβάλλουν στοιχεία** τα οποία διασφαλίζουν ότι **η πρότασή τους δεν αποτελεί οικονομική δραστηριότητα**.

Σε περίπτωση **που αποτελεί οικονομική δραστηριότητα** πρέπει να υποβάλλουν στοιχεία τα οποία διασφαλίζουν ότι η χρηματοδότηση του έργου:

- **δεν δίνει πλεονέκτημα στους δικαιούχους**
- **δεν νοθεύει** ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό ή να έχει επιπτώσεις στις συναλλαγές.

Εφόσον τα παραπάνω δεν μπορούν να αποδειχθούν τότε πρέπει να εξεταστεί η μικρή επίπτωση στις συναλλαγές (δραστηριότητες με τοπικό αντίκτυπο που δεν επηρεάζουν τις συναλλαγές – βλ. παραπάνω)

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η έννοια της κρατικής ενίσχυσης είναι μία αντικειμενική και νομική έννοια που ορίζεται απευθείας από τη ΣΛΕΕ και ερμηνεύεται από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, **στον συνημμένο Οδηγό για κρατικές ενισχύσεις δίνονται κατευθύνσεις / οδηγίες ώστε να εξετάζεται εάν η πράξη ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης** (Συνημμένο αρχείο: 1c _ O.I.1 _ 1 _ ΠΑΡΑΡΤ _ III _ ΚΡΑΤΙΚΕΣ _ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ_v1_301015)

